

Samråd i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg d. 19. december 2024

Center

Center for undergrund, viden
og adfærd og Center for
international klima og energi

Kontor

Kontor for undergrund og
forskning og internationalt
kontor

Dato

19-12-2024

J nr. 2024 - 4647

Akt-id 541492

/ SEMAD

Samrådsspørgsmål F, G, H

I Folketingets Klima-, Energi-, Forsyningsudvalg har Leila Stockmarr og Trine Pertou Mach (EL) stillet ministeren følgende tre samrådsspørgsmål F, G og H:

Samrådsspørgsmål F:

"Vil ministeren redegøre for regeringens holdning til de nye beregninger, som viser, at Danmarks fossile produktion i Nordsøen forårsager klimaskader for ni milliarder kroner hvert år frem til 2050? Der henvises til artiklen »Danmark har ry for at være gavmild med klimabistand - men nye tal afslører hidtil ukendte konsekvenser af det danske olieeventyr«, dr.dk, den 13. november 2024".

Samrådsspørgsmål G:

"Vil ministeren redegøre for, hvilke tiltag og foranstaltninger som regeringen vil iværksætte for at begrænse Danmarks globale bidrag til klimaskader mest muligt? Der henvises til artiklen »Danmark har ry for at være gavmild med klimabistand - men nye tal afslører hidtil ukendte konsekvenser af det danske olieeventyr«, dr.dk, den 13. november 2024".

Samrådsspørgsmål H:

"Vil ministeren redegøre for, om de nye beregninger giver anledning til at revurdere Nordsøaftalen? Der henvises til artiklen »Danmark har ry for at være gavmild med klimabistand - men nye tal afslører hidtil ukendte konsekvenser af det danske olieeventyr«, dr.dk, den 13. november 2024".

Ministerens svartale:

[Indledning]

Tak for de tre spørgsmål, som jeg på bedste vis vil forsøge at besvare i det følgende.

Overordnet ønsker vi, som der står i klimaloven, at Danmark skal være et foregangsland i den internationale klimaindsats. Og jeg mener, at vi på flere punkter går forrest.

Vi har sat ambitiøse klimamål i 2025 og 2030, som vi nu har vist vejen til at indfri. Vi planlægger at stille vores ressourcer inden for CO₂ lagring og havvind til rådighed for Europa. Og i forhold til dagens emne har Danmarks slutdato for olie- og gasproduktion klart signaleret, at vi vil have verden en anden vej.

Vi har gjort alt det på en balanceret måde, som ikke har ført til folkelig opstand, som i andre lande. Det er fair at spørge, om vi kan gøre mere, gøre ting hurtigere eller hvilke globalt ansvar vi tager.

[Samrådsspørgsmål F]

Lad mig starte med svar på spørgsmål F.

Aktiviteterne i Nordsøen har udgjort en vigtig periode i dansk erhvervs- og energihistorie. En periode, hvor fossil energi har været motoren i at hæve velstand - ikke kun i Danmark, men også globalt.

Det er evident, at den fossile energi er kommet med en pris og er hovedårsagen til de klimaforandringer vi oplever i dag. Det er ikke ny viden.

Regeringens holdning er utvetydigt, at vores fremtid er afhængig af evnen til at gennemføre en grøn omstilling i Danmark og i særdeleshed på globalt plan.

Et bredt politisk flertal reformerede Nordsøpolitikken med Nordsøaftalen 2020. Det skete ved, at Danmark blandt ganske få andre producentlande satte en nu lovfæstet slutdato for olie- og gasproduktionen.

Det var en milepæl og markerede en ny grøn kurs. De politiske partier var med aftalen enige om, at Danmark skulle tage globalt lederskab.

Danmark tog initiativ til *Beyond Oil and Gas Alliance*. I daglig tale kaldet BOGA, som står oven på Nordsøaftalen. En alliance som arbejder for at udfase olie og gas på globalt plan. Hvis Enhedslisten spørger mig, om det går hurtigt nok globalt med at udfase fossil energi, så er svaret klart nej.

Det regeringen foretager sig på det her område er i fuld overensstemmelse med Nordsøaftalen 2020. Og samtidig bruger vi det politiske momentum fra aftalen til globalt at presse på for udfasning.

[Samrådsspørgsmål G]

Det leder mig til svar på spørgsmål G.

Med Parisaftalen er alle lande forpligtet til at præsentere en klimaplan med deres ambitioner. Danmark indgår i EU's samlede NDC, men Regeringen har som bidrag hertil sat et mål om, at DK skal være klimaneutralt i 2045, samt reducere vores udledninger med 110 pct. i 2050 ift. 1990.

Det gør vi i en erkendelse af, at klimaneutralitet ikke er nok. Regeringen arbejder for, at andre lande også sætter ambitiøse klimamål, herunder gennem en række dansk-ledede alliancer, der tæller den tidligere nævnte Beyond Oil and Gas Alliance (BOGA), Global Offshore Wind Alliance (GOWA) og Group of Negative Emitters (GONE).

Mens implementeringen af vores egne klimaplaner er i fuld sving, bistår vi og andre rige lande samtidig udviklingslandene med at implementere deres planer ved bl.a. at stille finansiering til rådighed. Det gør vi bl.a. gennem en række energisamarbejder i 25 lande, der tilsammen står for ca. 70 pct. af verdens CO₂-udledninger.

Det handler dog ikke om klimagæld. Den præmis vil jeg gerne have lov at afvise her. Parisaftalen udgør rammen for globalt klimasamarbejde og bygger på samarbejde.

Grundlæggende agerer vi efter et princip om, at vi gerne vil efterlade kloden i bedst mulige forfatning til kommende generationer.

Spørgsmålets præmissen om klimagæld er heller ikke internationalt afspejlet af grundlaget for Fonden for respons til tab og skader, som fastslår, at respons på tab og skader hverken afføder erstatningsansvar eller kompensation.

På denne baggrund går vi gerne forrest. Også i mobilisering af klimafinansiering.

I lyset af det enorme finansieringsbehov, er jeg forhåbningsfuld ift. COP29-aftalen om et nyt klimafinansieringsmål med en kerne af klimafinansiering på mindst 300 mia. USD per år fra 2035, som de udviklede lande går forrest i at mobilisere. Derudover indeholder aftalen også et mål om at mobilisere mindst 1.300 mia. dollars fra alle finansieringskilder fra 2035 til klimaindsatser i udviklingslandene.

Her vil styrkede rammevilkår både nationalt og globalt være afgørende for at gøre det lettere for den private sektor og andre finansielle aktører at bidrage til at accelerere klimahandling særligt i udviklingslandene.

Danmark leverer allerede i dag mere end det, der betragtes som vores rimelige andel, og vi vil fortsat gøre en indsats for at øge vores samlede bidrag. Eksempelvis gennem reformen af Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU), der ventes at medføre en stigning i mobiliseret finansiering fra 2 til mellem 5-7 mia. kr. frem mod 2030.

Vi skal fortsat både levere klimafinansiering af høj kvalitet med særlig prioritet givet til de fattigste og mest klimasårbare lande. Derfor giver vi også 60 pct. af den danske klimabistand til tilpasningsindsatser i udviklingslandene også i 2025.

Herudover har Danmark, som et af de første lande, annonceret støtte til Fonden for respons på Tab og Skader.

Og sidst skal vi naturligvis have kigget på de finansieringsstrømme, der fortsat understøtter aktiviteter i den fossile økonomi mhp. at udfase disse aktiviteter og kanalisere finansiering i retning af klima- og udviklingshensyn. Det skal til for at nå vores reduktionsmål, kunne tilpasse os et mere ekstremt klima og håndtere klimaskabte tab og skader.

[Samrådsspørgsmål H]

Nu går jeg til svar på spørgsmål H.

Det er klart, at afbrændes dansk olie og gas, kommer det med udledninger til følge. Ingen tvivl om det. Det er en følge af, at markedet efterspørger og forbruger fossil energi.

I FN's opgørelsesregler skelnes der mellem udledningerne forbundet med produktionen og udledningerne forbundet med forbruget. I den danske opgørelse indgår der således både udledninger fra olie- og gasproduktionen i Nordsøen og udledninger fra det danske forbrug af olie og gas. Sker forbruget af olie eller gas fra Nordsøen i andre lande, vil udledninger fra dette forbrug indgå i klimaregnskabet i det land, hvor brændstoffet forbruges.

Energisystemet skal fyldes med grøn energi og på den måde sige farvel til sort energi. I Danmark er vi i gang.

I 2030 skønnes andelen af vedvarende energi i Danmarks energiforbrug at udgøre over 70 procent. Det er markant.

Danmark tager lederskab i den grønne omstilling og sætter standarden for andre nationer ved at indføre en banebrydende CO₂-afgift, der også rammer olie- og gasproduktionen – en klar besked om, at fremtiden tilhører grøn energi.

Spørgsmålet om CO₂-udledning og globale effekter af dansk produktion er grundigt analyseret i forbindelse med Nordsøaftalen 2020. Analysen så på spørgsmålet om lækageeffekter ved en reduceret dansk Nordsøproduktion.

Analysen var vigtig, fordi den bidrog til en forståelse af kompleksiteten i at vurdere udledningskonsekvenser og globale klimaeffekter.

For det første har Det Økonomiske Råd på baggrund af en norsk analyse argumenteret for, at et stop for dansk udvinding kan reducere de globale CO₂-udledninger.

Det norske studie så på effekterne af en lukning af produktion i eksisterende norske oliefelter og konkluderede, at der ville være en mindre nettoreduktion i CO₂-udledningerne globalt.

Forfatterne understregede, at konklusionerne ikke direkte kunne overføres til gas, da der er bedre substitutionsmuligheder mellem gas og kul, hvor kul har et væsentligt højere klimaaftryk end gas.

Det norske studie kunne derfor ikke anvendes 1:1 til en vurdering af reduceret dansk olie- og gasproduktion.

For det andet pegede Klimarådet i deres analyse på en lille positiv effekt ved mindre dansk produktion i Nordsøen. Klimarådets væsentligste argumenter var Danmark som et foregangsland, og at det ville sende et stærkt signal i international klimapolitik.

Der var tale om argumenter af politisk karakter. I Klimarådets analyse fremgik det at, og nu citerer jeg:

”erstattes dansk gas primært af russisk gas eller LNG fra andre lande, som fragtes over lange afstande, vil dette trække i retning af en højere lækagerate. Omvendt vil det trække i retning af en lavere lækagerate, hvis gassen i højere grad produceres i nordeuropæiske lande som fx Norge eller Holland”.

Aktuelt kan import fra Norge, UK og EU's egenproduktion af gas ikke dække EU's behov. Samtidig konkurrerer EU med Asien om LNG. Det redegjorde jeg også for her i udvalget i oktober 2023.

En reduceret dansk produktion af gas kan derfor føre til øget import af LNG fra lande uden for EU med deraf følgende øgede udledninger, jævnfør klimarådets konklusion, som jeg lige har citeret.

For det tredje og sidste vurderede Det Internationale Energiagentur (IEA), at konsekvenserne for den globale CO₂-udledning, ville afhænge af, hvilke producentlande, der erstattede dansk produktion i Nordsøen og deres karbonintensitet ved olie- og gasproduktion i disse respektive lande.

IEA præsenterede i december 2023 den seneste landerapport om Danmarks energi- og klimapolitik. Om olie sagde IEA blandt andet, og nu citerer jeg:

"Within the spirit of the North Sea Agreement, and while transitioning away from oil and gas production, the government should ensure that it incentivises industry to fully develop the remaining potential".

Om gassen sagde IEA, og nu citerer jeg igen:

" Maintain mini-rounds and neighbouring licensing rounds for existing offshore oil and gas fields with a view to potentially provide increased gas security for Europe in the near to medium term".

IEA skrev desuden 2023, at der selv i Net Zero scenariet kræves fortsatte investeringer i eksisterende olie- og gasaktiver samt allerede godkendte projekter. Dette oplyste jeg også i et samråd her i udvalget d. 18. januar i år.

Tilbage står, at spørgsmålet om globale effekter af dansk olie- og gasproduktion ikke er så enkelt, som Enhedslisten gerne politisk vil fremstille det.

Og så kan man stille spørgsmålstejn til, hvad alternativet er til olie- og gasproduktion fra Nordsøen? Er det, at EU øger importen fra Mellemøsten? Er det øget import af skiferolie fra USA? Eller øget import fra Rusland?

For regeringen står det klart, at den fossile energi – så længe vi fortsat forbruger den – skal balancere hensyn til energisikkerhed og sikkerhedspolitiske interesser for Danmark og Europa.

[Outro]

Jeg kan konstatere, at budskabet i DR-artiklen er, at Danmark ikke yder tilstrækkelig støtte til de fattigste lande.

Den præmis køber jeg ikke ind på.

Danmark yder allerede et flot bidrag til at hjælpe verdens fattigste lande. Når det er sagt, så er Danmark også parat til at gøre mere, men vi skal også have flere med.